

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 312/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou GARANT PARTNER legal s. r. o., Einsteinova 21, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Dočár, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 3/2021 (predtým vedenom pod sp. zn. 5 Co 51/2019 a sp. zn. 5 Co 178/2014) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 3/2021 a predtým vedenom pod sp. zn. 5 Co 51/2019 a sp. zn. 5 Co 178/2014 **boli porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajský súd v Žiline **je povinný** zaplatiť sťažovateľom primerané finančné zadostučinenie každému **1000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Žiline **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **730,48 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. februára 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu (ďalej aj „napadnuté konanie“). Zároveň navrhujú prikázať Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznať každému sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 312/2021-10 zo 4. augusta 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojených zberných spisov krajského súdu (sp. zn. 5 Co 178/2014, sp. zn. 5 Co 51/2019 a sp. zn. 5 Co 3/2021) vyplýva, že Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“) v spore žalobcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), proti sťažovateľom – žalovaným v 1. a 2. rade o ochranu osobnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 68/2012 meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 68/2012-206 z 31. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), proti ktorému sťažovatelia podali odvolanie.

4. O odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 178/2014-238 z 28. októbra 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil v častiach, v ktorých okresný súd žalobnému návrhu vyhovel, a v časti o náhrade trov konania na súde prvej inštancie; ponechal nedotknutý v časti, v ktorej okresný súd žalobu vo zvyšku nemajetkovej ujmy zamietol a nepriznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 28. januára 2015, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 655/2017-48 zo 14. novembra 2018 (ďalej aj „nález ústavného súdu“) tak, že základné práva sťažovateľov podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 27 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru ním boli porušené. Zároveň ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O trovách rozhodol tak, že odvolací súd bol povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania na účet ich právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti uvedeného nálezu, a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

6. Nasledujúcim postupom krajský súd uznesením č. k. 5 Co 51/2019-271 z 30. apríla 2019 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2019“) rozsudok okresného súdu zrušil, pripustil späťvzatie žaloby žalobcom a konanie zastavil. Zároveň nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom. Proti predmetnému uzneseniu sťažovatelia podali dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 8 Cdo 102/2020 z 28. októbra 2020 (ďalej aj „uznesenie

najvyššieho súdu“) tak, že uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2019 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie ďalej vedené pod sp. zn. 5 Co 3/2021, v ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti (16. februára 2021, pozn.) meritórne rozhodnuté. Krajský súd následne rozhodol uznesením č. k. 5 Co 3/2021 z 30. augusta 2021, ktorým nepripustil späťvzatie žaloby vykonané žalobcom podaním z 8. apríla 2019, rozsudok okresného súdu ponechal nedotknutým vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku nemajetkovej ujmy a vo zvyšnej časti ho zrušil, pričom v rozsahu tohto zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú:

a) súdne konanie, ktoré bolo iniciované v roku 2012, nie je ani po takmer ôsmich rokoch a piatich mesiacoch (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) právoplatne ukončené, čo zaviniť výlučne krajský súd, ktorý vec v napadnutom konaní rozhoduje od roku 2014;

b) krajský súd nekoná bez zbytočných prietahov a napadnuté konanie ako celok nemá dĺžku, ktorú by bolo možné považovať za primeranú;

c) krajský súd konal zjavne nesústredene, keď vydal rozsudok č. k. 5 Co 178/2014-238 z 28. októbra 2014, ktorý bol následne zrušený nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 655/2017-48 zo 14. novembra 2018;

d) vydaním zjavne nezákonného uznesenia krajského súdu č. k. 5 Co 51/2019-271 z 30. apríla 2019, ktoré bolo zrušené uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 102/2020 z 28. októbra 2020, krajský súd spôsobil potrebu ďalšieho pokračovania napadnutého konania a je zodpovedný za prietahy v napadnutom konaní.

8. Sťažovatelia sa nestotožňujú ani s posúdením ich sťažnosti na prietahy v konaní predsedníčkou krajského súdu, ktorá v reakcii na ich sťažnosť podanú podľa príslušných ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období v odpovedi z 9. februára 2021 konštatovala jej nedôvodnosť.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu mu bolo predložené spolu so spisovým materiálom 21. marca 2014 a rozhodol o ňom rozsudkom krajského súdu z 28. októbra 2014. Krajský súd je toho názoru, že v tomto jeho postupe trvajúcim približne sedem mesiacov nemožno konštatovať prietahy v konaní. Ďalej uviedol, že následne mu bol spisový materiál predložený 8. marca 2019, pričom vo veci rozhodol uznesením č. k. 5 Co 51/2019 z 30. apríla 2019. Keďže rozhodol po necelých dvoch mesiacoch, ani tu nemožno konštatovať prietahy v napadnutom konaní. Po zrušení tohto uznesenia najvyšším súdom mu bol spisový materiál znova predložený 21. januára 2021. V súlade s rozvrhom práce bol zapísaný do iného odvolacieho senátu 10 Co, pričom rozhodnuté bolo uznesením č. k. 5 Co 3/2021-354

z 30. augusta 2021, a teda približne po siedmich mesiacoch. Krajský súd je toho názoru, že v napadnutom konaní nedošlo k priet'ahom. K námietkam s'ťažovateľov smerujúcim k zrušeniu rozhodnutí vydaných v napadnutom konaní nálezom ústavného súdu a uznesením najvyššieho súdu sa nevyjadril z dôvodu, že žiadny zo sudcov, ktorí sa zúčastnili na rozhodovaní, už nie je sudcom krajského súdu. Krajský súd zároveň poskytol ústavnému súdu aj prehľad konkrétnych procesných úkonov vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 3/2021.

III.2. Replika s'ťažovateľov:

10. S'ťažovatelia vo svojej replike uviedli, že sa nestotožňujú s argumentáciou krajského súdu, pričom s poukazom na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu uvádzajú, že aj nesústreďená činnosť konajúceho súdu prejavená formou vydania zjavne nezákonného rozhodnutia alebo opakované vydávanie takýchto nezákonných rozhodnutí je možné považovať za nečinnosť súdu, resp. nesprávnu činnosť spôsobilú porušiť ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Konkrétne konštatovali, že rozsudok krajského súdu z 28. októbra 2014 bol zrušený nálezom ústavného súdu a uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2019 zrušil najvyšší súd a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. V kontexte uvedených skutočností s'ťažovatelia sumarizovali, že za vydanie týchto „*neústavných a nezákonných*“ rozhodnutí, ako aj za následky s tým spojené (priet'ahy v napadnutom konaní) je zodpovedný práve krajský súd.

11. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a ich príloh, ako aj zberných spisov krajského súdu predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

12. Podstata námietok s'ťažovateľov v súvislosti s namietaným porušením ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení, že k porušeniu týchto ich práv došlo predovšetkým nesprávnou a nesústreďenou činnosťou krajského súdu, ako aj celkovou neprimeranou dĺžkou napadnutého konania vedeného krajským súdom.

13. Pri rozhodovaní o ústavných s'ťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (m. m. I. ÚS 96/2019).

15. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku v znení, ktoré platilo a bolo účinné v rozhodnej dobe, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 187/07).

17. Pokiaľ ide o prvé kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd uvádza, že na krajskom súde sa konalo predovšetkým o odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Ústavný súd uvádza, že z okolností sporu nemožno dospieť k záveru, že by vec bola skutkovo zložitá. Pokiaľ ide o posudzovanie žaloby o ochranu osobnosti, táto je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe všeobecných súdov, no ide o právne pomerne náročnú agendu (m. m. III. ÚS 65/2021).

18. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľov ako strany sporu napadnutého odvolacieho konania, ktoré by prispelo k zbytočným prietahom. Pokiaľ ide o podanie ústavnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu či dovolania proti uzneseniu krajského súdu, ústavný súd uvádza, že ide o právo sťažovateľov, čo mu nemožno pričítať na vrub. Zároveň ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia vyvinuli aj procesnú aktivitu s cieľom odstránenia prietáhov v napadnutom konaní (sp. zn. 5 Co 51/2019) tým, že krajskému súdu adresovali sťažnosť z 3. decembra 2020.

19. V súvislosti s hodnotením samotného postupu krajského súdu ako tretieho kritéria ústavný súd v prvom rade poukazuje na nález č. k. III. ÚS 694/2016 z 13. júna 2017 (č. 22/2017 ZNaU), v zmysle ktorého „*Ak v dvoch konaniach (formálne označených inými spisovými značkami) ide o rozhodovanie o stále tom istom odvolaní sťažovateľa proti tomu istému rozsudku, je, vychádzajúc z Ústavným súdom Slovenskej republiky konštantne presadzovanej materiálnej ochrany ústavnosti, nutné hodnotiť tieto (formálne) dve konania materiálne ako to isté konanie, pričom aj Európsky súd pre ľudské práva posudzuje konanie ako jeden celok a prístup, pri ktorom sa neposudzuje konanie ako jeden celok, resp. sa neposudzuje celková dĺžka konania, považuje Európsky súd pre ľudské práva za príliš formalistický, ktorý nie je v súlade so zárukami čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*“. Vzhľadom na to, že krajský súd ako súd odvolací rozhodoval

v rámci napadnutého konania už trikrát, ústavný súd odvolacie konania vedené formálne pod rôznymi spisovými značkami hodnotil ako jeden celok. Ústavný súd uvádza, že priebeh napadnutého konania je poznačený najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou krajského súdu, ktorý nesmeroval efektívne k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Ústavný súd uvádza, že rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 178/2014-238 z 28. októbra 2014 bol zrušený a vrátený krajskému súdu na ďalšie konanie nálezom ústavného súdu, v ktorom ústavný súd dospel k záveru (okrem iného, pozn.), že: „... že krajský súd v napadnutom rozsudku rezignoval na ochranu práv sťažovateľov, keď nedostatočne zohľadnil rozhodujúce skutočnosti tohto prípadu a nereagoval, resp. nedal odpoveď na všetky relevantné námietky sťažovateľov, v dôsledku čoho je potrebné napadnutý rozsudok považovať za ústavnoprávne neudržateľný. Ústavný súd preto rozhodol, že krajský súd napadnutým rozsudkom porušil právo sťažovateľov na slobodu prejavu podľa čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru a taktiež ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru...“. Zároveň došlo k zrušeniu aj následne vydaného uznesenia krajského súdu č. k. 5 Co 51/2019-271 z 30. apríla 2019 a vráteniu veci krajskému súdu na ďalšie konanie na základe uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom tento vyslovil: „Zo spisu súdu prvej inštancie nevyplýva, že by žalovaní mali možnosť vyjadriť sa k späťvzatiu žaloby, keďže im späťvzatie žaloby nebolo doručené. Podľa dovolacieho súdu tento nesprávny postup súdu nemôže byť na ujmu práv žalovaných. Ak odvolací súd rozhodol o späťvzati žaloby bez toho, aby umožnil žalovaným predložiť svoje argumenty, išlo o postup súdu, ktorým nebola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov žalovaných, a teda rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, ktorému nepredchádzal zákonný postup.“ V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (m. m. IV. ÚS 22/02, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 103/09). Ústavný súd konštatuje, že uvedená nesústredená činnosť krajského súdu predĺžila napadnuté konanie, ktoré sa začalo doručením odvolania spolu s príslušným spisom krajskému súdu 21. marca 2014 a ktoré sa z tohto dôvodu dostalo do štádia opätovného rozhodovania o odvolaní sťažovateľov v konaní následne vedenom pod sp. zn. 5 Co 3/2021, v ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti (16. februára 2021, pozn.) rozhodnuté. V nadväznosti na posudzovanie napadnutého konania ako celku ústavný súd uvádza, že nemôže prisvedčiť argumentácii krajského súdu, ktorý poukázal na čiastkové dĺžky jednotlivých odvolacích konaní a nevzal do úvahy celkovú dĺžku rozhodovania o odvolaní.

20. Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľov a postupu krajského súdu, zohľadňujúc dĺžku napadnutého konania, dospel k záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

21. Vzhľadom na skutočnosť, že v napadnutom konaní krajský súd po podaní ústavnej sťažnosti už o odvolaní sťažovateľov opätovne rozhodol uznesením č. k. 5 Co 3/2021-354 z 30. augusta

2021, ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľov prikázať krajskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

22. Priet'ahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam (slobodám). Pritom taký zásah sám nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci súdu a ako taký sa vymyká obvyklému, prieskumnému či inému konaniu. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším priet'ahom (ústavným príkazom), ale už raz vzniknutý priet'ah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy.

23. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadajú priznať každému z nich primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 eur z dôvodu straty dôvery v súdny systém, a to najmä pokiaľ ide o odbornú spôsobilosť zákonného sudcu, rýchlosť konania a dodržanie jeho primeranej dĺžky, keďže boli už dvakrát nútení „postaviť“ sa proti nezákonnému a neústavnému rozhodnutiu krajského súdu, v dôsledku konania ktorého sú sedem rokov v právnej neistote (v konaní, ktorého celková dĺžka je vyše osem rokov). Požadovaná výška finančného zadost'učinenia je podľa názoru sťažovateľov adekvátne ujme, ktorú utrpeli, „... stresu, ktorému boli a sú vystavovaní a poníženiu ktoré museli zniesť keď sa opakovane od Krajského súdu Žilina dozvedali že právo pre nich neplatí napriek tomu, že boli v práve“.

24. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. S prihliadnutím na konštatované zbytočné priet'ahy krajského súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predovšetkým obdobie nesústredenej činnosti krajského súdu a vzhľadom na skutočnosti opísané najmä v bode 19 tohto nálezu, ústavný súd považoval priznanie sumy 1000 eur každému z nich za primerané finančné zadost'učinenie (bod 2 výroku nálezu).

26. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadost'učinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 730,48 eur (bod 3 výroku nálezu).

28. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia celkom za tri úkony právnej služby pri zastupovaní dvoch osôb, a to za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2021 (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie) á 90,585 eur,

čo je odmena za jeden právny úkon znížená o 50 % (t. j. 50 % zo 181,17 eur) a režijný paušál 1 x 10,87 eur v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky, čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľov (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje sumu 365,238 eur. Trovy konania za dvoch účastníkov tak predstavujú celkom sumu 730,48 eur.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu